

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Географічний факультет
Кафедра географії та менеджменту туризму

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан географічного факультету
Мірослав ЗАЯЧУК
«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ГЕОГРАФІЯ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

обов'язкова

(вказати: обов'язкова чи вибіркова)

Освітньо-професійна програма Міжнародний туризм

Спеціальність _____ 242 "Туризм "

Галузь знань _____ 24 "Сфера обслуговування"

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський)

Факультет _____ географічний

Мова навчання _____ українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни „*Географія міжнародного туризму*” складена відповідно до освітньої програми „Міжнародний туризм”.

Розробник: доц. *Скутар Тетяна Дмитрівна*, доцентка кафедри географії та менеджменту туризму, к. геогр. н.

Викладач, що забезпечує читання навчальної дисципліни: доц. *Скутар Тетяна Дмитрівна*, доцентка кафедри географії та менеджменту туризму, к. геогр. н.

Погоджено

з гарантом ОП «Міжнародний туризм»

Тетяна СКУТАР

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від “26 ” серпня 2025 року

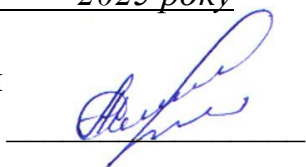
Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму

Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від “28 ” серпня 2025 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету

Наталя АНДРУСЯК

Мета навчальної дисципліни – забезпечити майбутнього фахівця в галузі туризму глибокими знаннями про особливості розвитку і територіальної організації спеціалізованих видів туризму в різних регіонах та країнах світу.

Пререквізити. Ефективність засвоєння курсу підвищує вивчення таких навчальних дисциплін: „Історія туризму”, „Туристичне країнознавство”. „Міжнародний туризм”.

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких **компетентностей**:

- ФК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.
- ФК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.
- ФК23. Здатність визначати основні тенденції та регіональні особливості розвитку міжнародного туризму; оцінювати та аналізувати туристичні ресурси та інфраструктуру світу як передумови розвитку міжнародного туризму; аналізувати міжнародні туристичні потоки за регіонами UNWTO та окремим країнами.

Програмні результати навчання:

- ПР4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.
- ПР34. Знати світовий ринок міжнародного туризму, основні тенденції та регіональні особливості його розвитку за видами та формами в різних регіонах і країнах. Уміти здійснювати статистичний облік та аналіз міжнародних туристичних потоків за регіонами UNWTO та окремими країнами; оцінювати та аналізувати туристичні ресурси та інфраструктуру як чинники формування та розподілу міжнародних туристичних потоків за регіонами та окремим країнами.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Географія міжнародного туризму</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	8	4	120	2	30	30	-	-	60	-	залік
Заочна	4	8	4	120	2	8	8	-	-	104	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>13</i>	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи географічних досліджень туризму														
Тема 1. Вступ до курсу „Географія міжнародного туризму”	2	2	-			-	-	-	-					-
Тема 2. Географія туризму як наука та навчальна дисципліна	10	2	-			8	12	2	-					10
Тема 3. Методи дослідження в географії туризму	10	2	-			8	15	-	-					15
Тема 4. Туристичний потенціал території та загальна характеристика його складових	12	2	2			8	15	-	-					15
Модуль контроль	8	-	2			6	-	-	-					-
Разом ЗМ 1	42	8	4			30	42	2	-					40
Змістовий модуль 2. Географія спеціалізованих видів туризму														
Тема 5. Географія лікувально-оздоровчого туризму	13	4	4			5	14	2	2					10
Тема 6. Географія туризму з метою відпочинку і розваг	13	4	4			5	14	2	-					12
Тема 7. Географія пізнавального і культурно-подієвого туризму	12	4	4			4	14	2	2					10
Тема 8. Географія гірськолижного туризму	12	4	4			4	12	-	2					10
Тема 9. Географія релігійного туризму	12	4	4			4	12	-	2					10

Тема 10. Географія міжнародного туризму в Україні	10	2	4			4	12	-	-			12
Модуль контроль	6	-	2			4	-	-	-			-
Разом ЗМ 2	78	22	26			30	78	6	8			64
<i>Усього годин</i>	<i>120</i>	<i>30</i>	<i>30</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>60</i>	<i>120</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>104</i>

Тематика лекційних занять з переліком питань

<i>№ з/п</i>	<i>Назва теми з основними питаннями</i>
1	Тема 1. Вступ до курсу „Географія міжнародного туризму” <ul style="list-style-type: none"> - Мета і завдання курсу. Компетентності та програмні результати навчання. - Силабус, структура змісту навчальної дисципліни. - Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни. - Інформація про навчально-методичні матеріали на платформі Moodle. - Академічна доброчесність.
2	Тема 2. Географія туризму як наука та навчальна дисципліна <ul style="list-style-type: none"> - Географія туризму в системі туристознавчих наук. - Зародження і розвиток географії туризму. - Об’єкт, предмет і завдання географії туризму.
3	Тема 3. Методи дослідження в географії туризму <ul style="list-style-type: none"> - Загальнонаукові методи дослідження. - Конкретно-наукові методи дослідження.
4	Тема 4. Туристичний потенціал території та загальна характеристика його складових <ul style="list-style-type: none"> - Поняття про туристичний потенціал території та його складові. - Методика оцінювання туристичного потенціалу території.
5	Тема 5. Географія лікувально-оздоровчого туризму <ul style="list-style-type: none"> - Особливості лікувально-оздоровчого туризму. - Лікувально-оздоровчий туризм у країнах Європи. - Лікувально-оздоровчий туризм в інших регіонах світу.
6	Тема 6. Географія туризму з метою відпочинку і розваг <ul style="list-style-type: none"> - Популярні напрямки купально-пляжного відпочинку. - Європейський ринок купально-пляжного туризму. - Популярні напрямки розважального туризму.
7	Тема 7. Географія пізнавального і культурно-подієвого туризму <ul style="list-style-type: none"> - Об’єкти Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО як туристичні магніти. - Найвідоміші музеї та галереї світу як об’єкти туризму. - Світові центри культурно-пізнавального туризму. - Географія і культурно-подієвого туризму.
8	Тема 8. Географія гірськолижного туризму <ul style="list-style-type: none"> - Особливості гірськолижного туризму. - Основні світові гірськолижні регіони. - Європейські центри гірськолижного туризму.

9	Тема 9. Географія релігійного туризму <ul style="list-style-type: none"> - Особливості релігійного туризму. - Єрусалим - найбільший релігійний центр світу. - Центри паломництва християн. - Центри паломництва мусульман. - Центри буддійського паломництва.
10	Тема 10. Географія міжнародного туризму в Україні <ul style="list-style-type: none"> - Туристичні магніти для іноземних туристів. - Проблеми безпеки і збереження культурної спадщини в умовах війни. - Перспективні напрямки іноземного туризму у період повоєнного відновлення.

Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	Аналіз туристичного потенціалу країни (за вибором) на предмет розвитку спеціалізованих видів туризму
2	Курорти та лікувально-оздоровчі центри Європи
3	Географія купально-пляжного туризму
4	Центри гірськолижного туризму світу
5	Світові центри культурно-пізнавального туризму
6	Світові центри релігійного туризму
7	Туристичні перлини України як об'єкти міжнародного туризму
8	Модульні контрольні роботи

Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	Вступ до курсу „Географія міжнародного туризму”	Ознайомитися з силябусом курсу та навчально-методичними матеріалами на платформі Moodle	1
2	Географія туризму як наука та навчальна дисципліна	Ознайомитися з історією розвитку географії туризму в Україні	8
3	Методи дослідження в географії туризму	Ознайомитися з методами дослідження в географії туризму	8
4	Туристичний потенціал території та загальна характеристика його складових.	Проаналізувати визначення поняття туристичного потенціалу території в працях вітчизняних науковців.	8

5	Географія лікувально-оздоровчого туризму	Вивчити номенклатуру з географії лікувально-оздоровчого туризму	5
6	Географія туризму з метою відпочинку і розваг	Вивчити номенклатуру з географії туризму з метою відпочинку і розваг	5
7	Географія пізнавального і культурно-подієвого туризму	Вивчити номенклатуру з географії культурно-пізнавального туризму	4
9	Географія гірськолижного туризму	Вивчити номенклатуру з географії гірськолижного туризму	4
10	Географія релігійного туризму	Вивчити номенклатуру з географії релігійного туризму	4
11	Туристичні магніти України	Проаналізувати каталог „Туристичні магніти України”	4
12	Підготовка до модульних контрольних робіт	Підготуватися до модульних контрольних робіт	10
	Всього		60

Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- розповідь;
- лекція (проблемна лекція);
- пояснювально-ілюстративний метод навчання;
- проблемний виклад навчального матеріалу;
- метод порівняння;
- дослідна робота та метод проєкту;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (Moodle, Google Meet);
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

Система контролю та оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- стандартизовані тести;
- контрольні тестування;
- усне опитування;
- захист і презентація результатів виконаних практичних завдань (наскрізні проєкти; індивідуальні та командні проєкти; дослідницько-творчі та ін.);
- доповідь із презентацією з теоретичних питань.

Форми поточного контролю:

- усна (відповідь студента по теорії щодо виконання практичних завдань);
- захист і презентації результатів виконаних практичних завдань;
- письмова (тестування);

Форма підсумкового контролю: залік.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі роботи, презентації чи тематичні тестування). Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначено у робочій програмі та в системі дистанційного навчання Moodle, куди студенти можуть завантажувати роботи, і де здійснюється тестовий контроль. Результати оголошуються під час занять та/або виставляються в Moodle. Самостійна робота враховується при складанні поточних і підсумкових тестів, під час захистів практичних робіт.

Підсумкові тести та білети (залік) покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст дисципліни.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити >>>](#)

Кількість балів за одне правильне тестове завдання	Критерії оцінювання тестових завдань
1 бал	Тестове завдання складається, принаймні, з чотирьох варіантів змістовних відповідей, з яких лише одна правильна. Неправильні відповіді неочевидні та виглядають правдоподібними за відсутності знань із питання, релевантного тестовому завданню.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та практична робота										Підсумковий тест (залік)	Сума балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
-	5	5	10	7	7	7	7	7	5		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	Зараховано
	B (80-89)	
	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	
Незараховано	FX (35-49)	незараховано з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незараховано) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Географія туризму як наука та навчальна дисципліна
2. Географія туризму в системі туризмознавчих наук.
3. Зародження і розвиток географії туризму.
4. Об'єкт, предмет і завдання географії туризму.
5. Методи дослідження в географії туризму
6. Загальнонаукові методи дослідження.
7. Конкретно-наукові методи дослідження.
8. Поняття про туристичний потенціал території та його складові.
9. Методика оцінювання туристичного потенціалу території.
10. Географія лікувально-оздоровчого туризму
11. Особливості лікувально-оздоровчого туризму.
12. Типи курортів.
13. Лікувально-оздоровчий туризм у країнах Європи.
14. Лікувально-оздоровчий туризм в інших регіонах світу.
15. Географія туризму з метою відпочинку і розваг
16. Популярні напрямки купально-пляжного відпочинку.
17. Європейський ринок купально-пляжного туризму.
18. Популярні напрямки розважального туризму.
19. Географія пізнавального і культурно-подієвого туризму
20. Об'єкти Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО як туристичні магніти.
21. Найвідоміші музеї та галереї світу як об'єкти туризму.
22. Світові центри культурно-пізнавального туризму.
23. Географія і культурно-подієвого туризму.
24. Географія гірськолижного туризму

25. Особливості гірськолижного туризму.
26. Основні світові гірськолижні регіони.
27. Європейські центри гірськолижного туризму.
28. Географія релігійного туризму
29. Особливості релігійного туризму.
30. Єрусалим - найбільший релігійний центр світу.
31. Центри паломництва християн.
32. Центри паломництва мусульман.
33. Центри буддистського паломництва.
34. Географія міжнародного туризму в Україні
35. Туристичні магніти для іноземних туристів.
36. Проблеми безпеки і збереження культурної спадщини в умовах війни.
37. Перспективні напрямки іноземного туризму у період повоєнного відновлення.

Зарахування результатів здобутих шляхом неформальної освіти

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №4 від 28.03.2022 року)» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування навчальних елементів, а також отримання додаткових балів за результатами **неформальної освіти:**

– робота чи стажування за фахом, що підтверджується документом із підприємства та забезпечує набуття компетентностей, передбачених навчальною дисципліною;

– проходження безкоштовних навчальних тренінгів (вебінарів, семінарів), що проводяться на платформі Prometheus (<https://prometheus.org.ua>) та інших фахових платформах, за умови отримання безкоштовного сертифікату.

Результати зараховуються лише для відповідних тем лекційних і семінарських занять, практичних і лабораторних завдань даної навчальної дисципліни у кількості балів, що виділяються на цей навчальний елемент.

Рекомендована література

Основна література

1. Аріон О.В., Уліганець С.І., Дмитрук О.Ю. Географія туризму: навчально-методичний посібник – 2 вид., перероблено та допов. Київ, 2019. 206 с.
2. Божидарнік Т.В. Міжнародний туризм : навч. посіб. / Т.В. Божидарнік, Н.В. Божидарнік, Л.В. Савош [та ін.] ; – К. : Центр учбової літератури, 2012. 312 с.
3. Король О.Д. Міжнародні туристичні потоки: суспільно-географічні аспекти формування та геопросторовий розподіл : Монографія. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2018. 512 с.
4. Кузик С.П. Географія туризму : навчальний посібник. Київ: Знання, 2011. 271 с.
5. Макогін З.Я. Міжнародний туризм [Текст] : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 395 с.
6. Міжнародний туризм: методика і матеріали статистичних досліджень: навч. посіб. / укл. : О.Д. Король, Т.Д. Скутар. 2-ге вид., оновл. і доповн. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2024. 165 с.
7. Нефедова Н.Є. Географія туризму: навчально-методичний посібник / Н.Є.Нефедова, В.В. Яворська, С.Б. Куделіна. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2018. 160 с.
8. Рутинський М.Й. Географія туризму України : навч.-метод. посібн. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 160 с.

Додаткова література

1. Король О.Д., Скутар Т.Д., Круль Г.Я. Теоретичні підходи та методи статистичного аналізу іноземних (в'їзних) туристичних потоків (на прикладі України). Географія та туризм. 2024. Вип. 75. С. 3-21.
2. Мальська М. П. Світовий досвід розвитку туризму [текст] підручник. / М. П. Мальська, Н. М. Паньків, А. Б. Ховалко – К.: «Центр учбової літератури», 2017. – 244 с.
3. Скрипник Н. Я. Рекреаційна географія: навч. посіб. / Скрипник Н.Я., Сердюк А. М. – К. : Центр учбової літератури, 2013. 296 с.
4. Korol O., **Skutar T.** Comparative Analysis of International (Inbound) Tourism Development within Ukraine and Poland // Prace Komisji Geografii Przemyslu Polskiego Towarzystwa Geograficznego: Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Vol 32, No 2. – Kraków, 2018. – С. 338–355 (WoS) <http://prace-kgp.up.krakow.pl/article/view/20801653.322.24>
5. Korol O., **Skutar T.** Theoretical Approaches in the Research of Inbound Tourism: the Case of Bulgaria. GeoJournal of Tourism and Geosites, Vol 26, No 3. – Oradea, 2019. – P. 887–904. (Scopus) <http://gtg.webhost.uoradea.ro/PDF/GTG-3-2019/GTG-3-2019.pdf>

Інформаційні ресурси

1. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. <https://www.unwto.org/>
3. <https://www.unesco.org/en>
4. <https://wtcc.org/>
5. <https://www.indexmundi.com/facts/ukraine/international-tourism>
6. <https://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.DPRT>

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати положення принципів академічної доброчесності: виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб; не допускати списування під час проведення контрольних заходів (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв); надавати для оцінювання лише результати власної роботи; не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів; не публікувати і не розповсюджувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/bkyl5klw/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>);
- «Положенням про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (https://www.chnu.edu.ua/media/vupnho4k/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf)